

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ
ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»

Педагогічний факультет/інститут

Кафедра соціальної педагогіки та соціальної роботи

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Основи професійної майстерності соціального педагога

Освітня програма Соціальна педагогіка

перший (бакалаврський) рівень вищої освіти

Спеціальність 231 Соціальна робота

Галузь знань 23 Соціальна робота

Затверджено на засіданні кафедри

Протокол № 1 від “30” серпня 2019р.

м. Івано-Франківськ – 2019

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Результати навчання (компетентності)
5. Організація навчання курсу
6. Система оцінювання курсу
7. Політика курсу
8. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Основи професійної майстерності соціального педагога
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський) рівень вищої освіти
Викладач (-і)	Кулик Іванна Василівна
Контактний телефон викладача	0677047023
Е-mail викладача	ivanna.kulyk@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	нормативна
Обсяг дисципліни	Кредити ЄСТС - 3 (90 год.)
Посилання на сайт дистанційного навчання	
Консультації	
2. Анотація до курсу	
<p>Навчальна дисципліна «Педагогічна майстерність соціального педагога» належить до циклу професійно-практичної підготовки бакалаврів, містить інформацію про теоретичні основи професійно-педагогічної діяльності та психологічні закономірності соціально-педагогічної діяльності. Силабус розкриває зміст запланованих видів робіт. Включає перелік тем з планом лекцій, теми семінарських занять з розгорнутим планом, перелік питань, що виносяться на самостійне опрацювання, рекомендації щодо вивчення даного курсу, рейтингову систему оцінювання та перелік рекомендованої літератури.</p>	
3. Мета та цілі курсу	
<p>Мета навчальної дисципліни – розкрити соціальну суність педагогічної діяльності, особливості професійної майстерності соціального педагога, підготувати до практичної соціально-педагогічної діяльності, формувати у майбутніх соціальних педагогів професійно займатися самовихованням, адаптуватися до педагогічної професії, самовдосконалюватися, проявляти свій індивідуальний творчий потенціал у навчально-виховній діяльності.</p> <p>Завдання дисципліни полягає у:</p> <ul style="list-style-type: none"> - формуванні у студентів поняття про педагогічну майстерність і творчість, їх роль та функції в постійному професійному самовдосконаленню особистості соціального педагога; - створенні умов для опанування студентами механізмів розвитку особистісного потенціалу для розв'язання навчально-виховних проблем, для оволодіння елементами педагогічної техніки; - ознайомленні з основними напрямками педагогічної творчості, системою роботи педагогів-новаторів, передовим педагогічним досвідом сучасних соціальних педагогів; - переданні студентам досвіду участі в групових та індивідуальних формах організації педагогічної діяльності, навчанні їх вступати у навчально-виховний діалог, дискусію; проводити рольові та ділові ігри, педагогічне моделювання, організувати самовиховання та індивідуальну роботу; - узагальненні та удосконаленні знань, вмінь та навичок студентів з психолого-педагогічних основ професійної діяльності, формуванні професійної культури, навчанні створювати особисту програму непервної самоосвіти й вдосконалення. 	
4. Результати навчання (компетентності)	
<p>В результаті вивчення дисципліни студенти повинні</p> <p>знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> - особливості соціально-педагогічної діяльності соціального педагога, що базуються на принципах рефлексивної педагогічної взаємодії; - суть та структуру педагогічної майстерності, особливості формування та вдосконалення кожного її компоненту; - психологічну сутність міжособистісних стосунків у педагогічному процесі у системах «соціальний педагог - учень», «соціальний педагог - батьки вихованця», «соціальний педагог - педагог»; - суть, ознаки та особливості передового педагогічного досвіду і шляхи його вдосконалення; - подібності й відмінності у структурі й динаміці передових педагогічних технологій; - основні принципи й методи самовдосконалення особисті соціального педагога. <p>вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> - проектувати педагогічну взаємодію у педагогічному процесі; - володіти методикою самовдосконалення особистості; 	

- володіти методикою організації професійного спілкування;
- володіти методикою контактної взаємодії в процесі діалогічного спілкування з вихованцями, колегами, батьками;
- здійснювати корекцію взаємин в учнівському колективі.

5. Організація навчання курсу

Обсяг курсу	
Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	26
семінарські заняття / практичні / лабораторні	18
самостійна робота	46

Ознаки курсу			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
7	Соціальна робота	4	нормативний

Тематика курсу					
Тема, план	Форма заняття	Література	Завдання, год	Вага оцінки	Термін виконання
<p>Тема 1 Суспільна значущість педагогічної діяльності План</p> <p>Місце педагогічної професії у системі суспільного виробництва. Особливості соціально-педагогічної діяльності. Види педагогічних звязків у педагогічному процесі. Поняття рефлексії у педагогічному процесі.</p>	<p>Лекція 2 год</p> <p>Семінарське заняття 2 год</p>	<p>2, 8, 11, 15, 22, 23,26</p>	<p>Випишіть із статті К. Д. Ушинського „Про користь педагогічної літератури” судження про роль педагогічної діяльності. (4 години)</p>	<p>Максимальна оцінка - 5</p>	тиждень
<p>Тема 2 Педагогічна майстерність і особистість соціального педагога План</p> <p>Поняття педагогічної майстерності, її структура. Елементи педагогічної майстерності. Критерії</p>	<p>Лекція 2 год</p> <p>Семінарське заняття 2 год</p>	<p>6, 7, 14, 15, 22, 24, 26</p>	<p>Спроектуйте портрет соціального педагога – майстра своєї справи (4 години)</p>	<p>Максимальна оцінка - 5</p>	тиждень

педагогічної майстерності соціального педагога. Компоненти професійної майстерності соціального педагога. Рівні професійної майстерності соціального педагога					
Тема 3 Педагогічна творчість соціального педагога як основа формування творчої особистості школяра План Сутність і специфіка педагогічної творчості. Структура творчого педагогічного процесу. Мотиви творчості та структура творчих здібностей. Умови, що сприяють розвитку педагогічної творчості соціального педагога. Особливості педагогічної творчості в роботі соціального педагога.	Лекція 2 год	2, 6, 11, 14, 15, 16	Підготуйте наукове повідомлення на тему: «Розвиток ідей В. Сухомлинського з формування творчої особистості в педагогічній теорії та практиці сучасної освіти України». (4 години)	Максимальна оцінка - 5	тиждень
Тема 4 Педагогічне спілкування План Сутність поняття	Лекція 2 год Семінарське заняття 2 год	2, 6, 11, 14, 15, 16	Підготуйте наукове повідомлення на тему: Емпатія і рефлексія	Максимальна оцінка - 5	тиждень

«спілкування», «педагогічне спілкування» та їх характеристика. Види, рівні, функції та етичні норми спілкування. Потреби і мотиви особистості у спілкуванні. Основні різновиди педагогічного спілкування. Контакт у педагогічному спілкуванні. Стилї педагогічного спілкування. Барери у педагогічному спілкуванні та шляхи їх подолання.			педагога у спілкуванні з учнями. (4 години)		
Тема 5 Педагогічне мовлення План Зміст поняття «педагогічне мовлення». Функції педагогічного мовлення. Структура педагогічного мовлення. Особливості педагогічного мовлення. Джерела формування педагогічного мовлення: Методики розвитку вмінь і навичок педагогічного мовлення.	Лекція 2 год Семінарське заняття 2 год	1, 2, 3, 4, 5, 19, 25	Охарактеризуйте образність мови та засоби її створення (4 години)	Максимальна оцінка - 5	тиждень
Тема 6 Педагогічна техніка як складова	Лекція 4 год Семінарське	2, 7, 13, 14, 15, 22, 23, 24	Підберіть комплекс вправ для зняття емоційної	Максимальна оцінка - 5	тиждень

<p>педагогічної майстерності</p> <p>План</p> <p>Поняття «педагогічна техніка» її зміст.</p> <p>Різновиди педагогічної техніки.</p> <p>Зовнішня педагогічна техніка та її характеристика.</p> <p>Саморегуляція емоційних станів педагога.</p>	<p>заняття</p> <p>2 год</p>		<p>напруги педагога</p> <p>(4 години)</p>		
<p>Тема 7</p> <p>Елементи акторської майстерності в педагогічній діяльності</p> <p>План</p> <p>Особливості образного мислення.</p> <p>Образ у мистецтві театру.</p> <p>Педагогічне мистецтво як театр одного актора.</p> <p>Театральна педагогіка К. С. Станіславського.</p> <p>Сумісність професійних якостей, які необхідні в акторській та педагогічній діяльності.</p> <p>Теорія П. В. Симонова про фізіологію емоцій та акторське перевтілення.</p>	<p>Лекція</p> <p>2 год</p>	<p>1, 2, 14, 15, 19, 25</p>	<p>Підготуйте наукове повідомлення на тему:</p> <p>«Педагогічна майстерність як театр одного актора»</p> <p>(4 години)</p>	<p>Максимальна оцінка - 5</p>	<p>тиждень</p>
<p>Тема 8</p> <p>Психолого-педагогічні умови майстерної взаємодії в педагогічному процесі</p>	<p>Лекція</p> <p>2 год</p> <p>Семинарське заняття</p> <p>2 год</p>	<p>2, 3, 9, 19, 23, 24</p>	<p>Розкрийте суб'єктивні та об'єктивні перешкоди встановлення контакту між соціальним педагогом і</p>	<p>Максимальна оцінка - 5</p>	<p>тиждень</p>

<p>План Особистість соціального педагога як інструмент впливу в педагогічній взаємодії. Характеристика перцептивної сторони педагогічного спілкування. Увага та увага соціального педагога. Способи комунікативного впливу: переконання і навіювання. Стратегії взаємодії у спілкуванні як характеристика інтегративного компонента педагогічної взаємодії.</p>			<p>учнями. (4 години)</p>		
<p>Тема 9 Технологія організації педагогічної взаємодії у процесі індивідуальної бесіди План Індивідуальна педагогічна бесіда як модель діалогічної взаємодії. Структура бесіди. Етап моделювання. Забезпечення психологічного контакту на початку бесіди. Роль невербальних засобів. Методика контактної взаємодії як</p>	<p>Лекція 4 год Семінарське заняття 2 год</p>	<p>2, 6, 7, 8, 14, 16, 20</p>	<p>Розкрийте роль невербальних засобів спілкування у проведенні індивідуальної бесіди (4 години)</p>	<p>Максималь на оцінка - 5</p>	<p>тиждень</p>

технологія забезпечення контакту. Техніка взаємодії у процесі аналізу проблеми та пошуку її вирішення.					
Тема 10 Конфлікти в педагогічній взаємодії План Сутність і зміст поняття «педагогічний конфлікт». Структура педагогічного конфлікту. Причини конфліктів у педагогічній взаємодії. Моделі поведінки особистості соціального педагога в конфліктній взаємодії. Психологія переговорного процесу у вирішенні педагогічних конфліктів. Способи розв'язання конфліктів у педагогічній взаємодії.	Лекція 2 год Семінарське заняття 2 год	8, 10, 12, 15, 19, 22, 23	Зробіть підбірку конфліктних ситуацій у педагогічній взаємодії і окресліть шляхи їх розв'язання (4 години)	Максимальна оцінка - 5	тиждень
Тема 11 Педагогічний досвід у формуванні майстерності соціального педагога Поняття інновацій освіти, їх критерії. Передовий педагогічний досвід: поняття, зміст, методи	Лекція 2 год Семінарське заняття 2 год	5, 6, 7, 8, 11, 18, 21, 23	Підготуйте презентацію з узагальненим передовим педагогічним досвідом одного з соціальних педагогів (6 годин)	Максимальна оцінка - 5	тиждень

впровадження. Вивчення досвіду передових соціальних педагогів - шлях до педагогічної майстерності.					
6. Система оцінювання курсу					
Загальна система оцінювання курсу	Оцінювання здійснюється за національною та ECTS шкалою оцінювання на основі 100-бальної системи. (Див.: пункт „9.3. Види контролю" Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»).				
Вимоги до письмової роботи	Передбачена одна контрольна робота (20 балів), що складається з 3 теоретичних питань (15 балів) та 1 практичного (5 балів). Також враховуються виконанні завдання частково-пошукового та творчого рівнів. Передбачене одне письмове підсумкове тестування (максимум 5 балів)				
Семінарські заняття	Оцінюються за п'ятибальною системою.				
Умови допуску до підсумкового контролю	Оцінюються за п'ятибальною системою. Виконання усіх запланованих програмою дисципліни форм навчальної роботи, які підлягають контрольному оцінюванню. Мінімальна кількість балів для позитивного зарахування курсу - 50.				
7. Політика курсу					
Політика курсу спрямована на створення доброзичливої атмосфери на занятті, активну комунікацію в групі з дотриманням правил академічної доброзичливості. Лекційні заняття пропущені без поважних причин не відпрацьовуються, але заняття лекційного матеріалу - обов'язкове. Пропуски практичних занять відпрацьовуються. Відпрацювання пропущених занять відбувається у формі індивідуальної бесіди під час годин, відведених на консультування студентів. Однією з вимог є відповідальне ставлення до виконання завдань самостійної роботи, опрацювання необхідної інформації, наукових джерел, тестових та інших завдань.					
8. Рекомендована література					
<ol style="list-style-type: none"> 1. Абрамович С.Д., Чікарькова М.Ю. Мовленнева комунікація: Підручник. К., 2004. 472 с. 2. Азаров Ю.П. Тайны педагогического мастерства: Учеб. пособие. М., 2003. 432 с. 3. Бутенко Н.Ю. Комунікативна майстерність викладача: Навч. посібник. К., 2005. 336 с. 4. Бутенко Н.Ю. Комунікативні процеси у навчанні: Підручник. К., 2004. 383 с. 5. Бутенко Н.Ю., Приходько А.М., Федоренко Н.І. Комунікативні процеси у навчанні: Навч.-метод. посібник. К., 2004. 334 с. 6. Васянович Г.П. Морально-правова відповідальність педагога (теоретикометодологічний аспект): Монографія. Львів, 1997. 163 с. 7. Васянович Г.П. Педагогічна етика. Львів, 2005. 344 с. 8. Волкова Н.П. Педагогіка: Посібник. К., 2001. 576 с. 9. Волкова Н.П. Професійно-педагогічна комунікація: Навч. посібник. К., 2006. 276 с. 10. Гірник А., Бобрю А. Конфлікти: структура, ескаляція, залагодження. К., 2003. 172 с. 11. Гончаренко С. Український педагогічний словник. К., 1997. 376 с. 12. Грабовська С., Равчина Т. Конфлікти без насильства. Львів, 2001. 276 с. 13. Добенько О.В., Бондаренко Є.А. Педагогічна техніка: Навч. посібник / За заг. ред. Л.М. Романишиної. Тернопіль, 2000. 132 с. 14. Занина Л.В., Меньшикова Н.П. Основы педагогического мастерства. Ростов н/Д., 2003. 288 с. 15. Ковальчук Л.О. Основы педагогічної майстерності: Навч. посібник. Львів: Видав. центр ЛНУ імені Івана Франка, 2007. 608 с. 16. Ковальчук Л.О. Практикум з педагогіки: Навч. посібник. Львів: Видав. центр ЛНУ імені Івана Франка, 2005. 253 с. 17. Ковальчук Л.О., Ковальчук О.Б. Системи освіти зарубіжних країн: Навч. посібник. Львів, 2003. 136 с. 					

18. Кузьмінський А.І, Вовк Л.П., Омеляненко В.Л. Педагогіка: Практикум. К., 2003. 418 с.
19. Куницына В.Н., Казаринова Н.В., Погольша В.М. Межличностное общение: Учебник. СПб., 2003. 544 с.
20. Леві В. Нестандартна дитина. Переклад. з рос. К., 1991. 256 с.
21. Освітні технології: Навч.-метод. посібник / За заг. ред. Пехоти О.М. К., 2001. 255 с.
22. Педагогічна майстерність / За ред. І. Зязюна. К., 1997. 349 с.
23. Педагогічна майстерність: підручник / за ред. Біда Л.О. К.: Вища школа, 1997. 349 с: Пометун О, Пироженко Л. Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання. К., 2003. 192 с.
24. Педагогічна майстерність: Підручник / За ред. І. Зязюна. К., 2004. 422 с.
25. Сагач Г.М. Риторика: Навч. посібник. К., 2000. 568 с.
26. Семиченко В.А. Психологія педагогічної діяльності: Навч. посібник. К., 2004. 335 с.

Викладач

кандидат педагогічних наук, доцент

кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи

І. В. Кулик